

«Принято»
на заседании педсовета
« 01 » сентября 2022г.
протокол № 1



«Утверждаю»
Заведующая
МАДОУ «Детский сад №55»
Н.В. Шлычкова
2022г.

Муниципальное автономное дошкольное образовательное учреждение
«Детский сад №55» комбинированного вида
Приволжского района города Казани

Рабочая программа по обучению татарскому языку детей 4-7 лет

Составила: Самигуллина Гульназ Загитовна
воспитатель по обучению татарскому языку
первой квалификационной категории

Казань, 2022г.

«Принято»
на заседании педсовета
«01» сентября 2022г.
протокол № 1



Муниципальное автономное дошкольное образовательное учреждение
«Детский сад №55» комбинированного вида
Приволжского района города Казани

Рабочая программа по обучению татарскому языку детей

Составила: Самигуллина Гульшат
воспитатель по обучению татарскому языку
первой квалификационной категории

Эчтәлек

1. Пояснительная записка. Аңлатма язуы.....	3
Общие сведения.....	3
Методические темы воспитателей, цели и задачи программы.....	7
2. Возрастные особенности детей.....	11
Младший дошкольный возраст.....	11
Средний дошкольный возраст.....	11
Старший дошкольный возраст.....	12
3. Учебные планы.....	13
Средняя группа.....	13
Старшая группа.....	16
Подготовительная группа.....	20
4. Диагностика.....	24
5. Лексик минимум на основе УМК.....	27
4-5 лет.....	27
5-6 лет.....	28
6-7 лет.....	29
6. Татар телендә күрсәтелә торган мультфильмнар исемлеге.....	33
7. Исползованная литература.....	34
8. Аудио-видео материалы.....	35

Аңлатма язуы (Пояснительная записка)

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары белән кабул ителгән 2010 – 2015 елларда мәгарифне үстерү Стратегиясе (30.12.2010, № 1174) – “Киләчәк” программасында мәктәпкәчә тәрбия һәм белем бирү учреждениеләре өчен Федераль дәүләт стандартлары таләпләренә җавап бирә алырдай укыту-методик комплектлар (УМК) булдыру бурычы куелган. Балалар бакчаларында балаларны татар теленә өйрәтү, аларның сөйләм телен үстерү өчен заман таләпләренә җавап бирерлек итеп төзелгән эзлекле, максатчан методик эсбаплар белән тәэмин итү зарур. Әлеге максаттан ТР Мәгариф һәм фән министрлыгы карары белән яңа укыту-методик эсбаплар төзелде.

Татар телендә дәрәҗә сөйләшәргә өйрәтү өчен, балаларны кызыксындыра алырлык аралашу даирәсе булдыру, сюжетлы уеннар оештыру, гомумән, баланың актив сөйләмен үстерү зарур. Сөйләшәргә өйрәтү өчен баланы мөмкин кадәр күбрәк аралашуга җәлеп итәргә кирәк. Мәктәпкәчә тәрбия учреждениеләренен гомуми белем бирү программасы төзелешенә яңа федераль таләпләр буенча татар теле эшчәнлегенә бирелгән сәгатьләр санын бүлгәндә сөйләм телен үстерүгә күбрәк игътибар итү сорала.

Балалар бакчаларында заманча методик алымнар һәм чаралар куллану, татарча мультфильмнарны, электрон ярдәмлекләренә, аудио һәм видеоматериалларны урынлы файдалану аеруча мөһим.

“Татарстан Республикасы халыклары телләре турында” Татарстан Республикасы Законнда һәм Татарстан Республикасында башка телләренә саклау, өйрәнү һәм үстерү буенча Татарстан Республикасы дәүләт программасында мәктәпкәчә милли белем бирү өчен кирәкле шартлар булдыру каралган. 2010- 2015 елларга мәгариф системасын үстерү стратегиясендә балалар бакчаларында балаларга татар телен өйрәтү, сөйләм үстерү юнәлешен тормышка ашыру максаты куелган. Мәктәпкәчә учреждениеләр, мәгариф системасының беренче баскычы буларак, нәниләренә татар теленә өйрәтүдә башлангыч роль уйный.

“Татарча сөйләшәбез” дип аталган методик комплект балалар бакчасында эшләүче тәрбиячеләргә кулланма буларак тәкъдим ителә. Комплектка, балаларның яшь үзгәрешләренә карап, методик кулланма, күрсәтмә һәм таратма эсбаплар, аудио- һәм видеоматериаллар, балалар өчен эш дәфтәрләре туплап бирелгән. Методик комплектлар өч яшь төркеме (уртанчылар, зурлар, мәктәпкә эзәрлек төркемнәре) өчен эшләнә, һәм аларның барысы да “Татарча сөйләшәбез” дип исемләнә. Бүгенге социалингвистик ситуациядә һәм гомуми белем бирүнең федераль дәүләт стандартлары тормышка ашу кысаларында рус телле балаларны татарча сөйләшәргә өйрәтү буенча яңа укыту-методик кулланмалар эшләү зарурлыгы килеп басты.

Программада мәктәпкәчә яшьтәге балалар үсеше проблемасына мәдәни-тарихи яқын килүгә туры китереп эшләнелде.

Билгеле булганча, телгә өйрәтүнең максаты җәмгыять тарафыннан куелган социаль заказ белән билгеләнә. Татарстан Республикасының белем бирү системасына куйган төп бурычы – иҗади фикерләүче, инициативалы, иҗтимагый тормышта актив катнашучы, белемле, ике дәүләт һәм чит телләрдә дә иркен сөйләшеп аралашучы шәхес тәрбияләү.

Рус телле балаларга татар теле өйрәтү максаты киңкырлы һәм ул берничә аспекттан тора: танып белү, үстерү, тәрбия, белем бирү.

Балаларның татар теле буенча лексик, грамматик күнекмәләре филологик белемнәр суммасы дәрәжәсендә генә калмыйча, ә сөйләм эшчәнлегенә барлык төрләрәндә дә аралашуда кулланырлык дәрәжәгә җитүе зарур. Ягъни, балалар, нинди дә булса сүзнә, я грамматик категорияне тану, аеру, аңлау, тәржемә итү дәрәжәсендә генә түгел, аларны

аралашу максатында мөстәкыйль кулланырлык дәрәжәдә өйрәнергә тиешләр. Шул вакытта гына татар телен дәүләт теле буларак өйрәнү бурычы үтәлә.

Программа балада һәръяклы үсешне арттыруга юнәлтелә һәм милли культура, туган якны, туган(татар, рус) телне өйрәнү аша аның баетылуын күздә тотта. Милли культураны, үз халкының рухи байлыгын өйрәнү, аны шушы жирдә яшәгән башка халыклар культурасы белән баету, баланың культурага булган мөнәсәбәте киләчәктә аңа бөтендөнья культурасын аңларга ярдәм итәчәк.

Баланың сөйләм эшчәнлегә төрләре буенча түбәндәге белемнәргә ия булуы күздә тотыла:

- өйрәнелгән эчтәлек нигезендә әңгәмәдәшең белән контакт урнаштыра, сорау куя, җавап бирә, кире кага, раслый белү;
- программада күрсәтелгән темалар буенча тәрбияченең сорауларына җавап һәм сораулар куя белү;
- бирелгән үрнәк диалоглар буенча охшаш диалоглар төзү, әңгәмәдә катнаша алу;
- терәк схемалар кулланып, ситуация буенча әңгәмә коры белү.
-

Телне аралашу аша өйрәнү принцибы.

Атаклы психологлар А.Н.Леонтьев, П.Я.Гальперин хезмәтләре күрсәтүенчә, белемнәрне үзләштерү аларны нинди дә булса эшчәнлектә куллану аша бара. Башта белемнәр суммасы булдырып, аннан соң аны практикада кулланырга мөмкин дип уйлау хәзерге дидактик таләпләргә җавап бирми. Сөйләмгә өйрәтү процессы башта аерым сүзләр, грамматик категорияләр өйрәнеп, аннан шулар нигезендә сөйләм оештыру аша барса, бу бик әйләнгеч, нәтижәсез юл булып иде. Коммуникатив технология нигезендә эчтәлек сайлау стратегиясе һәм тактикасы түбәндәгедән гыйбарәт була: башта балаларның яшь үзенчәлегенә карап, аларның аралашу сфералары, ситуацияләре ачыклана, аннан соң ул сфераларда сөйләшүне оештыра алырлык лингвистик материал сайлана. Бу процесс түбәндәге схемада күрсәтелә.

Лингвистик материал сайлау схемасы

Социаль контактлар, аралашу сфералары, ситуацияләрне ачыклау

Сөйләшү, сөйләм предметын билгеләү

Сөйләм бурычларын ачыклау

Тиешле лингвистик материалны сайлау.

Әлбәттә, эчтәлек сайлаганда сөйләм материалының күләмен билгеләү өчен балаларның психо-физиологик мөмкинлекләрен исәпкә алу зарур. Югарыда әйтелгәннәрне исәп алып сайланган материал балалар бакчасында телгә өйрәтү шартларын телне тормышта куллану шартларына якынлаштыру мөмкинлеген тудыра.

Телне өйрәнү процессын индивидуальләштерү принцибы.

Мәктәпкәчә яшьтәге балалар эмоциональ, хәрәкәтчән, тиз арылар. Бала материалны үзе өчен кызык булса гына, үзенең шәхси ихтияжларына туры килсә генә кабул итә һәм фикерли башлай. Телне өйрәтү процессында әкияти, фантастик сюжетлар, кызыклы геройлар белән очрашу, уен элементларын куллану – тел материалын өйрәнүнең мотивлашкан булуын тәэмин итә. Материалны кат-кат кабатлап, ятлап өйрәнүгә караганда, аралашу ситуацияләрендә сөйләм бурычына тәңгәл килгән лексик – грамматик материалны балаларның мөстәкыйль комбинацияләп сөйләшүе – тел өйрәнү өчен күп мәртәбә нәтижелерәк алым. Димәк, эчтәлектә аралашу ситуацияләре һәм ситуатив күнегүләр системасы булу мәжбүр. Телне аралашу ситуацияләренә бәйләп өйрәнгәндә балалар тел өйрәнүнең практик әһәмиятен шундук тоялар, эмоциональ күтәрәнкелек туа һәм тел өйрәнү процессының мотивлашкан булуын тәэмин ителә. Икенче телне өйрәнү вакытында бала, ихтиярсыз рәвештә, лингвистик материалны ана теле күренешләре белән чагыштыра. Бу – телне үзләштерү процессын жинеләйтә. Димәк, һәр шөгъльгә программа материалын сайлаганда, балаларның ана теле буенча белемнәр системасын исәпкә алу

зарур. Шөгыльләрдә ситуатив күнегүләрнең рус һәм татар телендә бирелүе балаларның белем сыйфатын күтәрүгә зур этәргеч булып тора. Комплектларның төп максаты балаларны аралашуга өйрәтү.

Укыту методик кулланма (УМК) өч проекттан тора

Укыту методик комплекты

- 1) тематик план;
- 2) календарь – көндәлек план;
- 3) балалар өчен эш дәфтәрләре;
- 4) аудиоматериаллар;
- 5) мультипликацион сюжетлар;
- 6) күрсәтмә, таратма материаллар исемлеге;
- 7) диагностика төзелгән.

Беренче проект “Минем өем”

4-5 яшьлек балалар (уртанчылар төркеме) өчен.

Икенче проект “Уйный – уйный үсәбез”

5-6 яшьлек балалар (зурлар төркеме) өчен.

Өченче проект “Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар”

6-7 яшьлек балалар (мәктәпкә эзерлек төркеме) өчен.

Һәр проектка 60 ар балалар эшчәнлеге (шөгыльләр) (детские виды деятельности) төзелгән, максат, бурычлар куелган:

“Минем өем” проекты

Максат: Татар теленә кызыксыну уяту, аралашу теләге тудыру.

Бурычлар:

1. Сүз байлыгы булдыру, сөйләмдә активлаштыру.
2. Гади диалогта катнаша белү, хәтер, зиһен үстерү.
3. Бер – беренне тыңлау, ишетү сыйфатлары тәрбияләү.

“Уйный – уйный үсәбез” проекты

Максат: Үзара һәм зурлар белән көндәлек тормышта татарча аралашуга чыгу.

Бурычлар:

1. Сүз байлыгын арттыру, сөйләм күнекмәләре формалаштыру.
2. Гади сорауларны аңлап җавап бирү, мөрәҗәгать итә белү, көндәлек яшәештә аралашу.
3. Өдәпле итеп кара-каршы сөйләшә белү күнекмәләрен тәрбияләү.

“Без инде хэзер зурлар, мэктэпкэ илтэ юллар” проекты

Максат: Балаларның көнкүрешкэ, табигатькэ, жэмгыятькэ кагылышлы сүзлэр исэбенэ сөйлэмнэрен баету, сүз һәм сүзтезмэлэрне төрле ситуациялэрдэ кулланышка кертү.

Бурычлар:

1. Сөйлэмне аралашу чарасы буларак камилләштерү, файдалана белү күнекмэлэренэ өйрэтү.
2. Мөстэкыйль фикер йөртергэ, жавап бирергэ күнектерү, балада үзенең сөйлэме белән кызыксыну һәм сизгерлек уяту.
3. Сөйлэм әдәбе (сорау, гозер, мөрәжәгать итү, рәхмәт белдерү, исәнләшү, сабуллашу) кагыйдэлэрен камилләштерү.

“Минем өем” проекты:

- 1) Аудиоматериал – 64 кисәк (ТРЭЖ),
- 2) Мультипликацион сюжет – 11 данә,
- 3) Эш дәфтәре – 17 бирем,
- 4) Күрсәтмәлелек (исемлеге бирелде),
- 5) Актив сүзләр+ сөйләм үрнәге – 62 (269).

“Уйный – уйный үсәбез” проекты:

- 1) Аудиоматериал – 63 кисәк (ТРЭЖ),
- 2) Мультипликацион сюжет – 15 данә,
- 3) Эш дәфтәре – 19 бирем,
- 4) Күрсәтмәлелек (исемлеге бирелде),
- 5) Актив сүзләр+ сөйләм үрнәге – 46 (406).

“Без инде хэзер зурлар, мэктэпкэ илтэ юллар” проекты:

- 1) Аудиоматериал – 71 кисәк (ТРЭЖ),
- 2) Мультипликацион сюжет – 19 данә,
- 3) Эш дәфтәре – 20 бирем,
- 4) Күрсәтмәлелек (исемлеге бирелде),
- 5) Актив сүзләр+ сөйләм үрнәге – 60(483 сүз булган).

**УКЫТУ-МЕТОДИК КУЛЛАНМА (УМК “МИНЕМ ӨЕМ”) НИГЕЗЕНДӨ
МӘКТӘПКӘЧӘ ЯШЫТӘГЕ ТАТАР ТЕЛЕН ӨЙРӘНҮЧЕ
РУС ТЕЛЛЕ БАЛАЛАР ӨЧЕН ЛЕКСИК МИНИМУМ, 4-5 ЯШЬ.**

(словарный минимум для детей, обучающихся татарскому языку
по учебно-методическому комплексу (УМК), 4-5 лет)

СҮЗЛӘР (слова)				САНЫ (кол-во)
ЛЕКСИК МИНИМУМ (4-5 яшь)				
Актив сүзләр: эти, эни, кыз, малай, мин, исәнмесез, сау булыгыз, исәнме, эт, песи, әйе, юк, сау бул, әби, бабай, әйбәт, ипи, алма, сөт, чәй, рәхмәт, мә, тәмле, кил монда, утыр, бир, аша, эч, туп, зур, кечкенә, матур, курчак, куян, аю, хәлләр ничек, уйна, пычрак, чиста, ю, бер, ике, өч, дүрт, биш (49 сүз)				
Пассив сүзләр: утырыгыз, бу кем?, кем юк?, син кем?, кем анда?, басыгыз, ал, ничә? нинди? (13 сүз)				
АКТИВ СҮЗЛӘР (активный словарь)				
				49
1	Эти – папа	25	Тәмле - вкусный	
2	Эни - мама	26-27	Кил монда – иди сюда	
3	Кыз - девочка	28	Утыр – садись	
4	Малай - мальчик	29	Бир - дай	
5	Мин - я	30	Аша - кушай	
6	Исәнмесез - здравствуйте	31	Эч - пей	
7-8	Сау булыгыз - до свидания	32	Туп - мяч	
9	Исәнме - здравствуй	33	Зур - большой	
10	Эт - собака	34	Кечкенә (бәләкәй) -	
11	Песи - кошка	35	маленький	
12	Әйе - да	36	Матур - красивый	
13	Юк - нет	37	Курчак - кукла	
14-	Сау бул – до свидания	38	Куян - заяц	
15	Әби - бабушка	39-40	Аю - медведь	
16	Бабай - дедушка	41	Хәлләр ничек – как	
17	Әйбәт - хорошо	42	дела	
18	Ипи - хлеб	43	Уйна - играй	
19	Алма -яблоко	44	Пычрак - грязный	
20	Сөт - молоко	45	Чиста - чистый	
21	Чәй - чай	46	Ю - мой	
22	Рәхмәт - спасибо	47	Бер - один	
23	Мә – на	48	Ике - два	
24		49	Өч - три	
			Дүрт - четыре	
			Биш - пять	
ПАССИВ СҮЗЛӘР (пассивный словарь)				
1	Утырыгыз - садитесь	8-9	Кем анда? – кто там?	13
2-	Бу кем? – это кто?	10	Басыгыз - встаньте	
3	Кем юк? – кого нет?	11	Ал - возьми	
4-	Син кем? – ты кто?	12	Ничә? – сколько?	

5 6- 7		13	Нинди? - какой	
ВСЕГО				62

**УКЫТУ-МЕТОДИК КУЛЛАНМА
(УМК “УЙНЫЙ-УЙНЫЙ ҮСӘБЕЗ”) НИГЕЗЕНДӘ
МӘКТӘПКӘЧӘ ЯШЫТӨГЕ ТАТАР ТЕЛЕН ӨЙРӘНҮЧЕ
РУС ТЕЛЛЕ БАЛАЛАР ӨЧЕН ЛЕКСИК МИНИМУМ, 5-6 ЯШЬ.**
(словарный минимум для детей, обучающихся татарскому языку
по учебно-методическому комплекту (УМК), 5-6 лет)

СҮЗЛӘР (слова)				САНЫ (кол-во)
<p>Актив сүзләр: эти, эни, кыз, малай, мин, исәнмесез, сау булыгыз, исәнме, эт, песи, әйе, юк, сау бул, әби, бабай, әйбәт, ипи, алма, сөт, чэй, рәхмәт, мә, тәмле, кил монда, утыр, бир, аша, эч, туп, зур, кечкенә, матур, курчак, куян, аю, хәлләр ничек, уйна, пычрак, чиста, ю, бер, ике, өч, дүрт, биш. (49 сүз) Пассив сүзләр: утырыгыз, бу кем?, кем юк?, син кем?, кем анда?, басыгыз, ал, ничә? нинди? (13 сүз)</p>				<p>4-5 лет 62 слова</p>
+ ЛЕКСИК МИНИМУМ (5-6 яшь)				5-6 лет
<p>Актив сүзләр: кишер, нинди, баллы, ничә, суган, бәрәңге, алты, жиде, сигез, тугыз, ун, кыяр, кәбестә, кызыл, сары, яшел, кирәк, юа, нәрсә кирәк, аш, ботка, кашык, тәлинкә, чынаяк, зәңгәр, күлмәк, чалбар, ки, сал, йокла, бит, кул, өстәл, урындык, карават, яратам, бар (38 сүз) Пассив сүзләр: бу нәрсә?, хәерле көн, нәрсә бар? күп (7 сүз)</p>				
АКТИВ СҮЗЛӘР (активный словарь)				
1	Кишер - морковь	21	Аш- суп	38
2	Нинди - какой	22	Ботка - каша	
3	Баллы – сладкий (-ая, -ое) Ничә -	23	Кашык - ложка	
4	сколько	24	Тәлинкә - тарелка	
5	Суган - лук	25	Чынаяк - чашка	
6	Бәрәңге - картофель	26	Зәңгәр – синий (-ая, -	
7	Алты - шесть	27	ее)	
8	Жиде - семь	28	Күлмәк – платье	
9	Сигез - восемь	29	(рубашка) Чалбар -	
10	Тугыз - девять	30	брюки	
11	Ун - десять	31	Ки - одевай	
12	Кыяр - огурец	32	Сал - снимай	
13	Кәбестә - капуста	33	Йокла - спи	
14	Кызыл - красный (-ая, -ое) Сары -	34	Бит - лицо	
15	жёлтый (-ая, -ое)	35	Кул - рука	
16	Яшел - зелёный(-ая, -ое) Кирәк -	36	Өстәл - стол	
17	надо	37	Урындык - стул	
18	Юа -моет	38	Карават - кровать	
19-20	Нәрсә кирәк – что надо		Яратам - люблю Бар - есть	
ПАССИВ СҮЗЛӘР (пассивный словарь)				

1-2 3-4	Бу нәрсә? – Это что? Хәерле көн – Добрый день	4-5 6-7	Нәрсә бар? – Что есть Күп - много	7
ВСЕГО				107

УКЫТУ-МЕТОДИК КУЛЛАНМА
(УМК “МӘКТӘПКӘ ИЛТӘ ЮЛЛАР”) НИГЕЗЕНДӘ
МӘКТӘПКӘЧӘ ЯШЫТӘГЕ ТАТАР ТЕЛЕН ӨЙРӘНУЧЕ
РУС ТЕЛЛЕ БАЛАЛАР ӨЧЕН ЛЕКСИК МИНИМУМ, 6-7 ЯШЬ.
(словарный минимум для детей, обучающихся татарскому языку
по учебно-методическому комплекту (УМК), 6-7 лет)

СҮЗЛӘР (слова)	САНЫ (кол-во)
<p style="text-align: center;">ЛЕКСИК МИНИМУМ (4-5 яшь)</p> <p>Актив сүзләр: эти, эни, кыз, малай, мин, исәнмесез, сау булыгыз, исәнме, эт, песи, әйе, юк, сау бул, әби, бабай, әйбәт, ипи, алма, сөт, чэй, рәхмәт, мә, тәмле, кил монда, утыр, бир, аша, эч, туп, зур, кечкенә, матур, курчак, куян, аю, хәлләр ничек, уйна, пычрак, чиста, ю, бер, ике, өч, дүрт, биш. (49 сүз)</p> <p>Пассив сүзләр: утырыгыз, бу кем?, кем юк?, син кем?, кем анда?, басыгыз, ал, ничә? нинди? (13 сүз)</p>	<p>4-5 лет 62 слова</p>
<p style="text-align: center;">+ ЛЕКСИК МИНИМУМ (5-6 яшь)</p> <p>Актив сүзләр: кишер, нинди, баллы, ничә, суган, бәрәңге, алты, жиде, сигез, тугыз, ун, кыяр, кәбестә, кызыл, сары, яшел, кирәк, юа, нәрсә кирәк, аш, ботка, кашык, тәлинкә, чынаяк, зәңгәр, күлмәк, чалбар, ки, сал, йокла, бит, кул, өстәл, урындык, карават, яратам, бар (38 сүз)</p> <p>Пассив сүзләр: бу нәрсә?, хәерле көн, нәрсә бар? күп (7 сүз)</p>	<p>5-6 лет 45 слов</p>
<p style="text-align: center;">+ ЛЕКСИК МИНИМУМ (6-7 яшь)</p> <p>Актив сүзләр: син кем, хәерле көн, тычкан, бу кем? бу нәрсә? нишли?, йоклай, утыра, ашый, эчә, нишлисең?, ашыйм, эчәм, уйный, уйныйм, утырам, барам, кая барасың?, син нишлисең?, сикер, сикерәм, сикерә, йөгәрә, төлке, йөгәр, йөгәрәм, чәк-чәк, өчпочмак, яшь, бүре, керпе, тавык, этәч, үрдәк, чана, шуа, шуам, бие, бии, биим, ак, кара, жырла, жырлыйм, зур рәхмәт, китап укый, рәсем ясыим, укыйм, дәфтәр (58 сүз)</p> <p>Пассив сүзләр: нәрсә яратасың? (2 сүз)</p>	<p>6-7 лет 60 слов</p>
АКТИВ СҮЗЛӘР (активный словарь)	

1	Син кем? – Ты кто?	31	Йөгәрәм - бегу	58
2-3	Хәерле көн – добрый день	32	Чәк-чәк – чак-чак	
4	Тычкан – мышь	33	чак	
5-6	Бу кем? – Это кто?	34	Өчпочмак –	
7-8	Бу нәрсә? – Это что?	35	треугольник	
9	Нишли? – Что делает?	36	Яшь - лет	
10	Йоклый – спит	37	Бүре - волк	
11	Утыра – сидит	38	Керпе - ёж	
12	Ашый – кушает, ест	39	Тавык - курица	
13	Эчә – пьёт	40	Этәч - петух	
14	Нишлисең? – Что делаешь?	41	Үрдәк - утка	
15	Ашыйм – кушаю, ем	42	Чана - санки	
16	Эчәм - пью	43	Шуа - катается	
17	Уйный - играет	44	Шуам -	
18	Уйныйм - играю	45	катаюсь	
19	Утырам - сижу	46	Бие - танцуй	
20	Барам - иду	47	Бии - танцует	
21-22	Кая барасың? – Куда идёшь?	48	Биим – танцую	
23-24	Син нишлисең? – Ты что делаешь?	49	Ак - белый	
25	Сикер - прыгай	50-51	Кара - чёрный	
26	Сикерәм – прыгаю	52-53	Жырла - пой	
27	Сикерә - прыгает	54-55	Жырлым -	
28	Йөгәрә - бежит	56	пою	
29	Төлке - лиса	58	Зур рәхмәт –	
30	Йөгәр - беги		большое	
			спасибо Китап	
			укый – книгу	
			читает	
			Рәсем ясым -	
			рисую	
			Укыйм - читаю	
			Дәфтәр -	
			тетрадь	
	ПАССИВ СУЗЛӘР (пассивный словарь)			2
1-2	Нәрсә яратасың? – Что любишь?			
ВСЕГО				167

Тәрбиячеләр өчен язылган методик кулланмага:

- 1) Тематик план,
- 2) Шөгыйльләр конспекты,
- 3) Диагностика кертелгән.

Бу укуту методик кулланмалар нәрсә белән аерыла соң?

Бүгенче көндә балаларны татар теленә өйрәткәндә кулланыр өчен эш дәфтәрләре, аудиоматериаллар, мультипликацион сюжетлар булмады. Хәзерге көндә өч төркем өчен дә эш дәфтәрләре бар. Аларның эчтәлеген, биремнәрен, нинди рәсемнәр куллануны уйлап, аудиоматериал, мультипликацион сюжетларның эчтәлеген шөгыйльләргә туры китереп эшләнгән.

Эш дәфтәрләре, аудиоматериал һәм мультипликацион сюжетлар һәр шөгыйльдә дә кулланылмый. Кулланылган очракта шөгыйльнең бер өлеше булып бара.

Мультипликацион сюжетлар өченче шөгылдә карау өчен уйлап эшләнелгән. Эчтәлеге 3-7 минут алар балаларның белгән сүз байлыгына яшь үзенчәлекләрен исәпкә алып төзелгән. Берничә шөгыл узгач өйрәнгән сүзләр һәм алдагы шөгылләрдә сөйләмдә кулланырга кертелә торган яңа сүзтәзмәләр дә кулланылган. Бу мультипликацион сюжетларны караганнан соң балалар белән сорау – җавап тибендә әңгәмәләр үткәрелә, вакыт калса алда өйрәнелгән уеннарны кабатларга тәкъдим ителә.

Аудиоматериаллар: танышу, яңа сүз, өйрәткәндә, диалог, сөйләм үрнәкләре, уеннар, кыска җырлар, өстәл театры күрсәткәндә кулланы өчен төзелгән.

Эш дәфтәрләре шөгылдә өйрәнелгән материалны ныгытуны күздә тотып төзелгән. Дәфтәрләр белән эшләгәндә балалар кабатлылар, бер-берсенә сораулар бирәләр, тәрбияче белән аралашалар. Бик уңай ягы, балалар үзләрен шөгылдә эшләгән дәфтәрләрен өйгә алып кайтып кабатлы алалар. Бу дәфтәрләр белән эти-әниләр дә, төркемдә эшләгән тәрбиячеләр дә эшли ала, чөнки биремнәр рус телендә язылган.

Педагогикага багышланган әдәбиятне карап чыкканнан соң, нинди дә булса бер чараны гына алып, менә моннысы гына тел өйрәнү өчен иң куәтлесе, иң кирәкесе, дип берсен генә аерып әйтә булмый. Һәрбер автор төрле чараны атып.

Һәм шуңа да, укыту-методик комплектының юнәлешләре күптөрле. Алар балалар өчен кызыклы һәм махыктыргыч итеп эшләнелгән. Һәрбер юнәлеш билгеле бер үзен максатын чишә. Эш дәфтәрләре – заманча төзелгән укыту-методик комплектының төп юнәлешләрен берсе булып тора.

Заман үзен таләпләрен алга китереп куйды, инде математика, сөйләм үстерү һ.б. шөгылләрдә балалар белән эшләү өчен дәфтәрләргә күптән кулланысалар да, татар теле өйрәтүдә бу яңа чара буларак кабул ителә.

Гомумән алганда, әзрәк педагогика тарихына кагылып китсәк, Рәсәйдә эш дәфтәрләргә күптәннән билгеле. Эш дәфтәрләрен ХХ гасырның 20 елларында белем бирү системасына ныклап кертү өчен омтылыш та ясалган булган. Ләкин бу вакытка житәрлек дәрәжәдә материал база булмау, укытучыларның профессиональ дәрәжәләргә түбән булу нәтижәсендә системага кереп китә алмый кала һәм 60-70 елларда кулланышка керә. Татар теленә килгәндә әле ул бөтенләй ХІ гасырның 20 елларында гына тормышка ашты.

Дәфтәрләр балаларның педагог тарафыннан оештырылган эшчәнлектә алган белемнәрен ныгыту максатында кулланы өчен тәкъдим ителә.

Эш дәфтәренә дидактик функцияләргә билгеләп үтик:

1) Компенсаторная (компенсатор) – яки бу балаларга сүз өйрәтү процессын җиңеләйтү, баланың һәм тәрбиячегә көчән һәм вакытын экономияләү дигән сүз. Менә бит әле без ниндидер дәрәжәдә сәламәтлекне саклау аспектына да кагылып китәбез икән. Тәрбияче белән балалар күмәк эшли, ә балалар исә эшчәнлек төрен үзгәртәләр.

2) Информативная (информатив) – яки балалар өчен иң кирәкле информацияне җиткерү;

3) Интегративная (интегратив) – өйрәнү объектын өлешләп һәм бербөтен итеп карау;

4) Познавательная (танып-белү) – баланың танып-белүен үстерү, яки күзәтүчәнлек, уйлау, эстетик матурлыкны күрә белүе;

Рәсемнәр матур итеп эшләнгән.

5) Формирующая (формалаштыру) – баланың материалны үзләштерүе, танып – белү алымнары формалашуы.

Дәфтәрдәгә эшнең нәтижәсе уртанчылар төркемендә сүзне ишетеп, аңлап, предметларны табып, парлаштырып, чагыштырып, аларның сыйфатын, санын билгеләүгә китерсә, зурлар төркемендә балаларны үзара аралашуға этәрә һәм бу мәктәпкә әзерлек төркемнәрендә дәвам итә. Иң катлаулы биремнәр мәктәпкә әзерлек төркеме өчен төзелгән. Бу төркемдә хәрәкәтне белдерүче сүзләр, яки фигуралар күп кулланыла. Балаларны ситуацияләргә куеп, сораулар биреп диалогка этәрәбез. Берүк вакытта, фигуралар боерык

ашый һ.б.), һәм дә инде үзе турында 1-нче зат алмашлыгын кулланып өйрәтелә (уйныйм, утырам, барам, эчәм). Шулай ук балалар күп кенә сораулар куярга өйрәнәләр: бу нәрсә, нишли, син нишлисең, нәрсә кирәк, нинди һ.б. Жәмләләр төзү баланың уйлавын таләп итә, чөнки алар 3-4 сүздән торалар. Мәсәлән: Аю караватта йоклый. Куян чана шуа. Песи бит юа.һ.б. Балалар бакчасы булгач, әкият геройлары, жәнлекләр тулаем кеше тормышындагы хәлләрне кабатлыйлар. Чөнки кешегә генә кайтарып калдырсаң, гел әни йоклый, бабай укый, кыз юбына кызык түгел. Аннан мәктәпкә эзерлек төркеме балаларына эзерләнгән биремнәрнең өченчесе жыр булып бара. Балалар өйрәнгән сүзләрен кабатлап жырлап та куялар.

Нинди дә булса күзаллау булсын өчен, эш дәфтәрләрен проектор аша экранда да күрсәтеп була. Гомумән, интерактив такта булган бакчалар өчен бу биремнәрне тактага күчерергә тәкъдим ителә,

чөнки бу очракта, дәфтәрләренә балаларның үзләренә бирергә мөмкинлек туа, алар өйләрендә эти-әниләре белән бергәләп эшли алалар.

Бу очракта, сезнең өй эше бирергә ярамый, дигән фикерләрегез барлыкка килер. Эш дәфтәре бит әле ул төркем тәрбиячеләре өчен дә эшләнелгән, балалар белән алар биремнәрне үтәрләр, дигән фикердә кире кагылмый, юкка гына татар телен белмәгән педагогларга курсларда булып укып кайтмадылар.

Укыту – методик кулланмага таянып ТНВ каналы “Әкият илендә” дигән тапшыру эшләде. Ул якшәмбе көнне 9.30 минутта ТНВ каналынан күрсәтелә башлады.

Тематическое планирование по всем возрастам

(средняя группа)
Уртанчылар төркеме
«Минем өем»

	Темы	Часы
	Гаилә – Семья	24
	“Минем гаиләм”	1
	“Малай, кыз”	1
	“Мин һәм гаиләм”	1
	“Әйдәгез танышык”	1
	“Тату гаилә”	1
	Исәнме Акбай, сабул Мияу	1
	“Минем дуслар”	2
	“Бергәләп жырлыйбыз”	1
	“Әйдәгез душлашык”	1
	“Әйе, юк”	2
	“Кем юк?”	2
	“Качышлы уйныйбыз”	1
	“Кунак килгән”	2
	“Кунаклар каршылайбыз”	1
	“Әйдәгез уйныйбыз”	1
	“Безнең кунаклар”	2
	“Бергәләп уйныйк”	1
	“Шалкан әкиятә” мультфильм	2

	Ашамлыктар – Продукты питания	18
	“Әби күчтәнәче”	1
	“Бабай күчтәнәче”	1
	“Акбайны сыйлыбыз”	1
	“Безнең кунактар”	1
	“Сөт, чәй”	1
	“Чәй эчәбез”	1
	Дустыңны сыйла”	2
	“Рәхмәт әйт”	1
	“Песине сыйла”	1
	“Кунак сыйлау”	1
	“Тәмле” кибетендә	1
	“Тәмле ипи, тәмле сөт”	1
	“Кунакны ашат”	1
	“Ипи”	1
	“Чәй табынында”	1
	“Азат кунак чакыра”	1
	“Әйдәгез чәй эчәбез”	1
	Уенчыктар- Игрушки	39
	“Уенчыктар”	2
	“Зур, кечкенә”	2
	“Күңел ачу кичәсе – “Туган көн”	1
	“Курчак кунакка килгән”	1
	“Уенчыктар кибете”	2
	“Паркка сәяхәт”	1
	“Яңа уенчыктар”	1
	“Уйныйбыз”	1
	“Без уйнарга яратабыз”	2
	“Мияуга бүләк”	1
	“Уенчыктар кибете”	1
	“Уенчыктар үпкәләгәннәр”	1
	“Бүләкләр”	1
	“Уйна”	2

“Күңелле уеннар”	1
“Уенчыклар юабыз”	1
“Ю”	1
“Акбай һәм мияу мажаралары”	1
Кыш (шигырьләр,жырлар)	3
Яңа ел бәйрәме	3
Г.Тукай “Ак бабай” “Кышкы кич”	2
Татар халкының милли киёмнәре (читек,түбәтэй,калфак,алъяпкыч)	3
Татар халык уеннары (Песиём, Казлар-аккошлар,Аю-бүре)	3
Әниләр бәйрәме(шигырьләр,жырлар) “Әниләр өчен бию”, “Әбиём-дәү әниём”	2
Саннар- Числа	12
“Саннар”	4
“Уйныйбыз да , санийбыз да”	3
“Уенчыклар”	2
“Ничә уенчык?”	2
“Уйный-уйный санийбыз”	1
Кабатлау- Повторение	15
Яз (шигырьләр,жырлар)Ш.Галиев “Яз килә” “Сьерчык” “Яратам”	5
“Бергәләп уйныйбыз”	2
“Кунак чакырабыз”	3
“Күңелле ял итәбез”	2
“Без татарча сөйләшәбез”	1
“Бу өйдә кем яши ?”	1
“Без театр уйныйбыз”	1
Барлыгы	105

**Старшая группа
(Зурлар төркеме)
“Уйный-Уйный үсәбез”**

	Темы	Часы
	Минем өем – Мой дом	4
	“Минем өем”	1

“Кем юк?”	1
“Минем гаилэм”	1
“Шалкан” экиятэ	1
Яшелчэлэр – Овоци	38
“Кишер үстерэбез”	1
“Бу кем?”	1
“Кишер басуы”	1
“Куян күчтәнэче”	1
“Баллы кишер”	1
“Сыйланабыз”	1
“Серле кәрзин”	1
“Сыйлыйбыз”	1
“Санарга өйрәнэбез”	1
“Бар матур бакча”	1
“Серле янчык”	1
“Акбай кунакта”	1
“Серле кәрзин”	1
“Бар матур бакча”	1
“Безнең бакчада”	1
“Без хезмэт яратабыз”	1
“Яшелчэлэр кибете”	1
“Яшелчэлэр жыябыз”	1
“Уйный-уйный эшлибез”	1
“Төслэр дөнъясында”	1
“Уйнарга яратабыз”	1
“Төслэр дөнъясында”	1
“Юл мажаралары”	1
“Төслэр”	1
“Яшелчә салаты”	1
“Яшелчә ю”	1
“Яшелчэлэр юабыз”	1
“Кем эшләми, шул ашамый”	1
“Яшелчэлэр кибете”	1
“Уйныйбыз да, жырлыйбыз да”	1
“Уңыш бәйрәме”	1
“кемгә нәрсә кирәк”	1
Мониторинг	6
Ашамлыклар – Продукты	6
“Ашамлыклар”	1
“Ашханә”	1
“Аш бүлмәсе”-мультфильм	1

“Аю кунакка килгән”	1
“Кибетгә”	1
“Кем нәрсә ярата?”	1
Савыт- саба - Посуда	8
“Туган көн”	1
“Курчак Алиягә булыш”	1
“Өч аю”-мультфильм	1
“Чэй табыны эзерлибез”	1
“Төсле чынаяклар”	1
“Чисталыкта матурлык”- мультфильм	1
Безнең шәһәр (кремель,театр,цирк,зоопарк)	2
Киёмнәр – Одежда	8
“Туган көнгә яңа киёмнәр”	1
“Курчакны киендер”	1
“Без киенәбез”	1
Кыш (хоккей, чаңгы, чана)	2
“Киенергә ярдәм ит”	1
“Алия йокларга жыена”	1
“Шаян уенчыклар”	1
Шәхси гигиена- Личнач гигиена	3
“Хәерле көн”	1
“Курчак белән уйныйбыз”	1
“Ни өчен киёмнәр югалган?”- мультфильм	1
Өй жиһазлары – Мебель	3
Өстәл театры “Өч аю”	1
“Жиһазлар кибете”	1
“Маша һәм өч аю”- мультфильм	1
Бәйрәм “Туган көн”- Праздник “День рождение”	27
“Уенчыклар иленә сәяхәт”	1
“Курчакның туган көне”	1
“Туган көн” мультфильм	1
М.Жәлил ижаты белән таныштыру	1
“Уйнарга яратабыз”	1

“Син нәрсә яратасың?”	1
“Кем нәрсә ярата?” мультфильм	1
Татар халкының милли киемнәре(түбәтэй,читек,калфак,комзол,чулпы,алъяпкыч)	2
Әниләр бәйрәме (шигырьләр,жырлар)	2
“Уйный-уйный үсәбез”	1
“Нәрсә бар?”	1
“Бар, юк”	1
Татар халкының милли бәйрәмнәре(Нәүрүз,Корбан,Сабантуй,Нардуган)	2
Г.Тукай ижаты белән таныштыру	3
Туган як табигате	3
Татарстанда яшәүче хайваннар	3
Мониторинг	3
Бәйрәм “Сабантуй” – Праздник Сабантуй	5
“Сабантуйга әзерләнәбез”	2
“Күңелле Сабантуй уеннары”	2
“Сабантуй бәйрәме”	1
Барлыгы :	105

**Подготовительная группа
(Мәктәпкә әзерлек төркеме)
“Без инде хәзер зурлар”**

Темалар	Сәгать
“Әйдәгез танышабыз”	32
“Әйдәгез танышабыз”	1
“Хәерле көн”	1
“Ягымлы сүзләр”	1
“Мияу адашкан”	1
“Син кем?”	1
“Без әкият яратабыз”	2
“Шалкан” әкиятен сәхнэләштерү	1
“Аю баласын дөнья белән таныша”	1
“Без театр уйныйбыз”	1
“Бу нәрсә?”	1
“Кем нишли?”	1
“Без уңганнар,без булганнар”	1
“Батыр Мияу белән куркак Куянкай”	1
“Дусларны сыйлыйбыз”	2
“Нишлисең?”	1
“Тату гаилә”	1
“Уйный-уйный өйрәнәбез”	1
“Әйдәгез уйныйбыз”	1
“Кунак килде”	1
“Мин кунакта”	1
“Юмарт аю”	1
“Кафега барабыз”	1
“Ашханәдә”	1
“Без кафеда”	1

	Мониторинг	6
	“Кафега барабыз”	14
	“Кафега барабыз”	1
	“Дустыңны сыйла”	1
	“Күңелле уеннар”	4
	“Спорт бәйрәменә әзерләнәбез”	1
	“Уеннар эстафетасы”	1
	“Бәйрәмгә барабыз”	1
	“Көчлеләр, кыюлар, житезләр”	1
	“Милли ашлар”	1
	“Казанда спорт бәйрәме”	1
	“Без циркта”	1
	“Жәнлекләре кунакта”	1
	“Безнең дуслар”	44
	“Үрдәк дусларын тапты”	2
	“Циркта”	2
	Татар халкының милли ризыклары(чәк-чәк,өчпочмак,гөбәдия)	2
	“Акбай чана шуа”	1
	“Чана шуам”	2
	“Шаян кошлар” мультфильм	1
	Яңа ел бәйрәме(шигырьләр,жырлар)	2
	Татар халкының милли киёмнәре белән таныштыру(түбәтәй,итек-читек,камзол)	3
	“Әйдә бие”	2
	“Без биибез”	1
	“Урманда зур концерт”	1
	“Мияуның бүлмәсен бизибез”	2
	“Туган көнгә бүләк әзерлибез”	2
	“Акбай туган көнгә барырга әзерләнә”	2
	“Мияуның туган көне”	2
	“Туган көн табынында”	2
	Мультфильм “Мияуның туган көне”	1
	“Минем яраткан мультфильм герое” рәсем күргәзмәсенә сәяхәт	2
	“Күңелле сәяхәт”	2
	“Урман китапханәсендә”	2
	М. Жәлил ижаты белән таныштыру	2
	Туган тел көне	2
	Татар халкының һөнәрләре белән таныштыру	2
	Әниләр бәйрәме(шигырьләр,жырлар)	2
	Мәктәптә	14
	Уку бүлмәсе	2
	Урман мәктәбендә	1
	Өстәл театры	2
	“Терекәй”	1
	“Теремкәй” мультфильмы	1
	Өстәл театры	2
	Яз килә(шигырьләр,жырлар)	2
	Мониторинг	3
	Татар халкы тормышы,көнкүреше белән таныштыру	2
	Г.Тукай ижаты белән таныштыру	2
	Жүңү бәйрәме(шигырьләр,жырлар)	2

	Татар халкының музыка уен коралы курай белән таныштыру	2
	Татар халкының күренекле иҗат кешеләре белән таныштыру	2
	Барлығы	105

Диагностика

Түбәндәге биремнәрне балаларның татар телен белү дәрәжәсен билгеләгәндә кулланырга мөмкин. Тикшерү һәр бала белән аерым үткәрелә, ул 5 – 10 минуттан артмаса тиеш. Ә йомгаклау дәресе булганда, тикшерүне барлык балалар белән бергә үткәргә мөмкин. Биремнәр уен формасында рус телендә аңлатыла. Балаларның җавабын тыңлаганда тикшерүче елмаеп, кирәк булса, җавапны дөресләп, бала әйтә алмаган очракта, булышырга тиеш.

Тикшерү нәтиҗәләрен түбәндәгечә таблицка төшерергә мөмкин. Нәтиҗәгә карап, тәрбияче, һәр бала белән эшләү өчен, бурычлар билгели.

Уку елы ахырында уртанчылар, уку елы башында зурлар төркеме балаларының “Минем өем” проекты буенча татар телен үзләштерү дәрәжәләрен билгеләү.

№	Балаларның исем, фамилиясе	Сүз байлыгы		Бәйләнешле сөйләм		
		“Минем өем” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрәнгән темалар буенча дүрт – биш рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)	Ягымлы сүзләр куллану (“исәнме”, “сау бул”, “рәхмәт”)	Боерыкны аңлап үтәү һәм куллана белү (кил, утыр, сикер, ю, аша, эч)	Тирә - юндыга предметларның сыйфагын, күләмен белдерә торган сүзләрен аңлап сөйләмдә куллану.	Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сарап алу, тәҗдид итү, инкаръ иү, раслау)
1.	Коля					
2.	Оля					
3.					
4.					
Нәтиҗәләрен билгеләү						
Югары дәрәжә 2,7 дән 3 кә кадәр				Бала сөйләмдә актив, сорауларга җавап бирә, яхшы аралаша.		
Уртача дәрәжә 2 дән 2,6 га кадәр				Сүз байлыгы бар, аралашуда бик үк актив түгел.		
Уртачадан түбән дәрәжә 1 дән 2 гә кадәр				Аңлый, русча җавап бирә.		

Уку елы ахырында зурлар, уку елы башында мәктәпкә эзерлек төркеме

балаларының “Уйный-уйный үсәбез” проекты буенча татар телен үзләштерү дәрәжэләрен билгеләү.

№	Балаларның исем, фамилиясе	Сүз байлыгы		Бәйләнешле сөйләм		
		“Уйный – уйный үсәбез” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрәнгән темалар буенча биш – алты рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)	Ягымлы сүзләр куллану (“исәнме”, “сау бул”, “рәхмәт”, “исәнмесез”, “сау булыгыз”)	Боерыкны бирә белү (кил, утыр, сикер, уйна, ю, аша, эч, ки, сал)	Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау бирә белү (Нәрсә кирәк? Нинди? Ниче?)	Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, төкәдим итү, инкаръ итү, раслау)
1.	Коля					
2.	Оля					
3.					
4.					
Нәтижеләрне билгеләү						
Югары дәрәжә 2,7 дән 3 кә кадәр				Бала сөйләмдә актив, үзлектән сорау бирә, яхшы аралаша.		
Уртача дәрәжә 2 дән 2,6 га кадәр				Сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.		
Уртачадан түбән дәрәжә 1 дән 2 гә кадәр				Аңлый, русча жавап бирә.		

Уку елы ахырында мәктәпкә эзерлек төркеме балаларының “Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты буенча татар телен үзләштерү дәрәжэләрен билгеләү.

		Сүз байлыгы	Бәйләнешле сөйләм
--	--	-------------	-------------------

№	Балаларның исем, фамилиясе	“Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрәнгән темалар буенча биш – алты рәсем яисә предмет күрсәтсә, тагарча исемнәрен әйтергә	Ягымлы сүзләр куллану (“исәнме”, “исәнмесез”, “сау бул”, “сау булыгыз”, “рәхмәт”, “зур рәхмәт”, “хәерле кан” “халлар ничек?” “айбат?”)	Боерыкны бирә белү (кил, утыр, сикер, уйна, ю, аша, эч, ки, сал, бие, жырла, йөгәр, йокла)	Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау куя белү. (Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә? Син кем? Бу кем? Бу нәрсә? Нишли? Кая барасың?)	Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкаръ иү, раслау)
1.	Коля					
2.	Оля					
3.					
4.					
Нәтижәләрен билгеләү						
Югары дәрәжә 2,7 дән 3 кә кадәр			Бала сөйләмдә актив, үзлектән сорау бирә, яхшы аралаша.			
Уртача дәрәжә 2 дән 2,6 га кадәр			Сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.			
Уртачадан түбән дәрәжә 1 дән 2 гә кадәр			Аңлый, русча җавап бирә.			

Татар телендә күрсәтелә торган мультфильмнар исемлеге:

1. Крокодил Гена
2. Чебурашка
3. Шапокляк
4. Как львенок и черепаха пели песню
5. Винни-Пух
6. Винни-Пух идет в гости
7. Винни-Пух и день забот
8. Котенок по имени Гав № 1
9. Котенок по имени Гав № 2
10. Котенок по имени Гав № 3
11. Трое из Простоквашино
12. Каникулы в Простоквашино
13. Зима в Простоквашино
14. Кто сказал «Мяу»?
15. Золушка
16. Двенадцать месяцев
17. Малыш и Карлсон

18. Карлсон вернулся

Анимационные сюжеты (до 3-х минут):

1. Әйдә дуслашыйк
2. Качышлы уйныйбыз
3. Шалкан әкияте буенча
4. Безнең кунаклар
5. Тәмле кибетендә
6. Азат кунак чакыра
7. Карусельга сәяхәт
8. Уенчыклар үпкәләде
9. Күңелле уеннар
10. Акбай һәм Мияу мажаралары
11. Уйный-уйный санийбыз
12. Күңелле ял итәбез

Аудиозаписи для детей дошкольного возраста:

1. Минем гаиләм
2. Минем туганнарым
3. Әйдәгез танышыйк
4. Минем дуслар
5. Әйе.Юк
6. Кунак килгән
7. Сөт. Чәй
8. Песине сыйла
9. Туган көн
10. Алия кунакка килгән
11. Уйныйбыз
12. Алсуга бүләк
13. Бүләкләр
14. Уйныйбыз да, санийбыз да

Создание мультипликационных фильмов на татарском языке:

1. Өч кыз
2. Алтын бөртеклар
3. Ике кыз
4. Төлке белән каз
5. Бүләк кемгә?
6. Шүрәле
7. Су анасы
8. Кәжә белән сарык
9. Чукмар белән Тукмар
10. Куян кызы
11. Сертотмас үрдәк
12. Агачлар да авырый

Использованная литература

Файдаланылган әдәбият

- Р.К. Шаехова. Региональная программа дошкольного образования. – Казань, 2012
- З.М. Зарипова, Р.С. Исаева, Р.Г. Кидрячева .Балалар бакчаларында рус балаларына татар теле өйрәтү. – Казан, 2013.
- К.В. Закирова. На поляне детства: хрестоматия для воспитателей дошкольных образовательных учреждений и для родителей. – Казань: РИЦ, 2011.
- К.В. Закирова. Балачак аланы: Балалар бакчасы тәрбиячеләре һәм эти-әниләр өчен хрестоматия. – Казан: РИЦ, 2011.
- З.М. Зарипова, Р.С. Исаева, Р.Г. Кидрячева. 4-5 яшьлек балалар өчен эш дәфтәре. – Казан, 2012.
- З.М. Зарипова, Р.С. Исаева, Р.Г. Кидрячева. 5-6 яшьлек балалар өчен эш дәфтәре. – Казан, 2012.
- З.М. Зарипова, Р.С. Исаева, Р.Г. Кидрячева. 6-7 яшьлек балалар өчен эш дәфтәре. – Казан, 2012.
- Р.К.Шаехова. Раз – словечко, два – словечко...: занимательное обучение татарскому языку. – Казань: Хэтер, 2011.
- З.М. Зарипова, Р.С.Исаева. Үстерешле уеннар. – Казан, 2013.
- К.В. Закирова, Л.Р. Мортазина. Балачак – уйнап-көлеп үсәр чак. – Казан, 2012.
- К.В. Закирова, Л.Р. Мортазина. Әй уйныйбыз, уйныйбыз...
- К.В. Закирова. Уйный-уйный үсәбез. – Казан, 2005.
- З.М. Зарипова, Р.С. Исаева, Р.Г. Кидрячева, Л.А. Шарипова һ.б. Татарча сөйләшәбез: методик кулланма. – 4-5 яшь.
- З.М. Зарипова, Р.С. Исаева, Р.Г. Кидрячева, Л.А. Шарипова һ.б. Татарча сөйләшәбез: методик кулланма. – 5-6 яшь.
- З.М. Зарипова, Р.С. Исаева, Р.Г. Кидрячева, Л.А. Шарипова һ.б. Татарча сөйләшәбез: методик кулланма. – 6-7 яшь.